

دادگاه مردمی برای زنان افغانستان
د افغانستان د ښځو لپاره ولسي محکمه
PEOPLE'S TRIBUNAL FOR
WOMEN OF AFGHANISTAN
PERMANENT PEOPLE'S TRIBUNAL

کډه اعلامیه تنظیمونکي بنسټونه د افغان ښځو لپاره ولسي محکمه د ۲۰۲۵ کال د ډسمبر ۱۱ نېټه

د افغان ښځو لپاره د ولسي محکمې نننۍ پریکړه، د هغو ادعاوو تاریخي او پرېکنده تایید دی چې افغان ښځې پرې له څلورو کلونو څخه زیات وخت راهیسې تینګار کوي: د طالبانو تر واکمنۍ لاندې له ټولنیز ژوند څخه د ښځو سیستماتیک ایستل یوازې توپیري چلند نه دی، بلکې د نړیوالو قوانینو له مخې جرم دی.

محکمې پریکړه کړې چې طالبان او په افغانستان کې د دوی حکومتي چارواکي د بشریت پر وړاندې د جرمونو او د جنسیت پر بنسټ د تاوتریخوالي مسؤل دي. دا د ملیونونو افغان میرمنو او انجونو په اړه ژوندي واقعیت ته چې د زده کړې، کار، روغتیايي پاملرنې، د تګ راتګ آزادۍ او ټولنیز ګډون له حق څخه محرومې دي، اخلاقي او سیاسي وزن ورکوي.

محکمه د ژوند په هره برخه کې له عدالت څخه د افغان میرمنو د محرومیت له امله جوړه شوه. د نن ورځې پریکړه څرګندوي چې د ښځو کړاوونه د زغملو ندي، دوی هېرې شوې ندي او نه هم د نړیوالو قوانینو له مرکزیت څخه بهر دي. نړۍ اوس د هغه څه رسمي قانوني ثبوت لري چې په افغانستان کې پیښیږي. نور د شک، ابهام یا د شواهدو د نشتوالي ادعا سمه نده. هغه څه چې ښایي ترسره شي، د عمل لپاره سیاسي اراده ده. دا محکمه د شاهدانو له زړورتیا پرته ممکنه نه وه. موږ هغو افغان میرمنو ته درناوی کوو چې د شته خطرونو سره سره، د افغانستان دننه او په جلاوطنۍ کې د شاهدۍ لپاره حاضرې شوې وې. د دوی شهادت، د دوی کیسې، او د دوی خبرو دا حکم جوړ کړ. د دوی غږونه اوس د نړیوالو حقوقو برخه جوړوي او له مینځه وړل یې شوني ندي.

دا حکم نړیوالې ټولنې ته هم یو واضح پیغام لیری. چوپتیا، د عمل نشتون، ځنډ، عادي کول، یا غیر مشروطه ښکیلتیا نوره د دفاع وړ ندي. هغه ښکیلتیا چې د ښځو حقونه له پامه غورځوي، اوس کولی شي قانوني، سیاسي او اخلاقي پایلې ولري.

- نن ورځ، موږ، تنظیم کونکي بنسټونه، په حکومتونو، نړیوالو ادارو او ملګرو ملتونو غږ کوو چې پرته له ځنډه عمل وکړي ترڅو:
- طالبانو ته مستقیم، واضح، متحد او پیاوړی پیغام واستوو چې د دوی ظالمانه پالیسۍ د منلو وړ ندي او باید بیرته واخیستل شي. د نړیوال صلاحیت له لارې د جرمونو د پلټنې او محاکمې لړۍ پیل کړئ.
 - له خطر سره مخ افغان میرمنو لپاره د خوندیتوب او پناه غوښتنې لارې پراخول.
 - د ټولو هغو سیاسي پروسو پای ته رسول چې ښځې له پامه غورځوي او د جنسیت پر بنسټ سیستماتیک ظلم عادي کوي.
 - د حساب ورکولو د ټولو لارو چارو ملاتړ او د افغانستان لپاره د نوي میکانیزم او د جنسیتي توپیر د رسمي کولو د هڅو په شمول دې جدي اقدامات وشي.

دا محکمه هیڅکله د تیر په اړه نه وه. دا محکمه د راتلونکي په اړه ده. دا محکمه د دې په اړه ده چې ایا نړۍ به هغه سیستم ومني چې پکې ښځې د قانون له مخې له پامه غورځول کېږي، او که نه.

دا محکمه سرغړونو د مستند کولو څخه لوړه ده. دا محکمه د ژغورل شویو کسانو د خبرو کولو لپاره د انتخاب پایله وه، هغوي د هغو زیانونو یادونې وکړي چې دوی ورسره مخ شوي وي، او د هغه جوړښتونو ننگونه وه چې هڅه کوي دوی چوپ کړي. افغان میرمنې وغږېدلې. قاضیان وغږېدل. قانون وغږید. اوس باید نړۍ ځواب ووايي.